

o. J. K...

N U T A R I M A S

(iškelti baudžiamąją bylą ir priimti savo žinion)

Vilnius,

1973 m. gruodžio mėn. 22 d.

Valstybės saugumo komiteto prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos tardyno skyriaus vyr. tardytojas kapitonas KAZANA-VIČIUS, išnagrinėjęs pranešimą ir kitą medžiagą, gautą 1973 m. gruodžio 17 d. iš Valstybės saugumo komiteto prie LTSR MT antros valdybos, -

N U S T A Č I A U:

KANONAS Antanas Jonušas, Antano s., gimęs 1941 metais, gyvenęs Kaune, 1973 m. liepos 25 d. išvyko mėnesiui laiko į Jugoslaviją. Pasibaigus vizos terminui, į Tėvynę negrįžo ir savavališkai išvyko į Austriją, turėdamas tikslą pasilikti gyventi kapitalistinėje šalyje.

KANONAS A.J.A. yra TSKP narys. Prieš tai dirbo Kauno dirbtinio pluošto gamykloje automatinių įrengimų inžinieriumi. Paskutiniu metu mokėsi Lietuvos TSR Mokslų akademijos energetikos problemų instituto aspirantūroje. Jo turimų žinių paskleidimas užsienyje gali padaryti žalą TSRS valstybiniais interesais.

Kadangi nurodytoje KANONO A.J.A. veikloje yra pakankamai duomenų, rodančių nusikaltimo požymius, numatytus Lietuvos TSR BK 62 str. I d., ir sutinkamai su Lietuvos TSR BPK 143 str. dėl šių nusikaltimų daryti parengtinį tardymą yra būtina, vadovaudamasis Lietuvos TSR BPK 125, 130 ir 132 str. II d.

N U T A R I A U:

Iškelti KANONUI Antanui Jonušui, Antano s., gim. 1941 metais, baudžiamąją bylą pagal nusikaltimo požymius, numatytus Lietuvos TSR BK 62 str. 1 d., priimti savo žinion ir pradėti parengtinį tardymą.

Nutarimo nuorašą pasiųsti Lietuvos TSR prokurorui.

Valstybės saugumo komiteto prie LTSR MT
tardymo skyriaus vyr. tardytojas
kapitonas

P. P. KAZANAVIČIUS

SUTINKA. Valstybės saugumo komiteto prie LTSR MT
tardymo skyriaus viršininkas
pulkininkas

E. E. KISMINAS

Valstybės saugumo komiteto prie LTSR MT
p i r m i n i n k a s
generolas majoras

J. J. PETKEVIČIUS

Nutarimo nuorašas 1973 m. gruodžio mėn. 25 d. pasiųstas
Lietuvos TSR prokurorui.

tardymo skyriaus vyr. tardytojas
kapitonas

P. KAZANAVIČIUS

Nuorašas literas

Kasminius

N U T A R I M A S
sustabdyti parengtinį tardymą

Vilnius

1973 m rugpjūčio 17 d.

Valstybės saugumo komiteto prie Lietuvos TSR Ministrų Tarybos tardymo skyriaus vyr. tardytojas majoras Kazanavičius, išnagrinėjęs baudžiamosios bylos Nr. 383 medžiagą, -

N U S T A T Ė

1973 metų liepos 17 dieną atnaujintas parengtinis tardymas baudžiamojame byloje Nr. 383, kuri iškelta 1973 metų gruodžio 27 dieną KANONUI Antanui Janušui, Antano s., gimusiam 1941 metais, pagal nusikaltimo požymius, numarytus Lietuvos TSR BK 62 str. I dalį - Tėvynės išdavimas atsisakant grįžti iš užsienio į Tarybų Sąjungą.

Atnaujinus parengtinį tardymą padarytas poėmis laiško, kuri Kanonas A.J.A. siuntė iš Kanados į Lietuvą savo motinai, gyvenančiai Kaune

Pravedus grafinę ekspertizę nustatyta, kad laiškas parašytas Kanono Antano Janušo, Antano s. Iš laiško matyti, kad Kanonas A.J.A. gyvena Kanadoje, Monrealyje.

Imant dėmėn, kad baudžiamojame byloje Nr. 383 atlikti visi tardymo veiksmai, kuriuos galima atlikti nesant kaltinamojo Kanono A.J.A., vadovaudamasis Lietuvos TSR BPK 218 str., -

NUOTARIS

Parengtinį terdytą baudžiamąją bylą Nr. 383 sustabdyti.

Šio nutarimo nuorodą perduoti Lietuvos TSR Prokurorui.

VALSTYBĖS SAUGUMO KOMITETO PRIE LTSR MP
TARDIMO SKYRIAUS VYR. TARDYTOJAS
majoras

o/p

P. KAZANAVIČIUS

SUTINKA:

VALSTYBĖS SAUGUMO KOMITETO PRIE LTSR MP
TARDIMO SKYRIAUS VIRŠININKAS
pulkininkas

o/p Kazy

VALSTYBĖS SAUGUMO KOMITETO
PRIE LIETUVOS TER. MINISTRŲ TARYBOS
PIRMININKAS
generolas-majoras

J. PLEPIETIČIUS

Nuorodą tiuros

VSK prie Lit. TSR MP
Tard. skyr. vyr. tardytojas majoras
Kasemūnas Kazanavičius

37

N U T A R I M A S

atnaujinti parengtinį tardymą baudžiamojoje
byloje Nr. 383 ir priimti ją savo žinion

Vilnius,

1988 m. gruodžio mėn. 16 d.

Lietuvos TSR Valstybės saugumo komiteto tardymo skyriaus
TSB vyr. tardytojas papulkininkis Marcinkovičius, išnagrinėjęs
baudžiamąją bylą Nr. 383,-

N U S T A T Ė:

Ši baudžiamoji byla iškelta 1973 m. gruodžio 27 d. pagal
nusikaltimo, numatyto Lietuvos TSR BK 62 str. I d., požymius -

Kanonui Antanui Janusui, Antano, gimusiam
1941 m. spalio 9 d. Kaune, TSRS piliečiui,
lietuviui, pašalintam iš TSKP narių ryšių
su šia byla, neteistam, su aukštuoju išsi-
lavinimu, nevedusiam, iki suėmimo besimo-
kančiam Lietuvos TSR Mokslų akademijos
energetikos problemų instituto aspirantū-
roje. gyv. Kaune,

Parengtinio tardymo metu nustatyta, kad Kanonas A.J.A., ko-
mandiruotas į tarptautinį esperantistų kongresą Jugoslavijoje
1973 m. liepos-rugpjūčio mėnesių laikotarpiui, 1973 m. rugpjūčio
14 d. savivališkai išvyko į Austriją, kur vietos valdžios organų
paprastė suteikti jam galimybę išvykti į JAV.

Būdamas Austrijoje, Kanonas A.J.A. atsisakė susitikti su TSRS
pasiuntinybės atstovais.

Bylos tyrime eigoje apie Kanono A.J.A. asmenybę nustatyta,
kad 1956 metais jis autoavarijoje gavo galvos traumą. 1968 metais
gydėsi ligoninėje su diagnoze - psichostenija. 1971 metais dėl
sveikatos būklės medicininės komisijos pripažintas netinkamu
karinei tarnybai taikos metu.

1974 m. birželio 10 d. Kanonui A.J.A. pareikštas kaltinimas
nusikaltimo, numatyto Lietuvos TSR BK 62 str. I d., padarymu.

1974 m. birželio 11 d. nutarimu paskelbta Kanono A.J.A. pa-
leška, o 1976 m. rugsėjo 30 d. parengtinis tardymas byloje sus-
tabdytas.

Paiškos priemonėmis nustatyta, kad Kanonas A.J.A. dabartiniu metu gyvena Kanadoje, antitarybine veikla neužsiiminėja. Vėdės, turi du vaikus.

Ryšium su tuo, kad nustatyta Kanono A.J.A. gyvenamoji vieta, baudžiamojoje byloje aukščiau nurodytus jo gyvenimo bei veiklos faktus reikalinga uždokumentuoti ir priimti sprendimą dėl tolimesnės tyrimo eigos. Vadovaudamasis Lietuvos TSR BPK 150 ir 223 str. reikalevimais,-

N U T A R Ė:

1. Atnaujinti parengtinį tardymą baudžiamojoje byloje Nr. 383 ir bylą priimti savo žinion.
2. Prašyti Lietuvos TSR prokurorą nustatyti atnaujinto parengtinio tardymo terminą.

Lietuvos TSR VSK tardymo skyriaus
VSK vyr. tardytojas
papulkininkis

J. Marcinkevičius

Sutinka: Lietuvos TSR VSK tardymo skyriaus
viršininkas
pulkininkas

T. Lazarevičius

Lietuvos TSR Valstybės saugumo komiteto
p i r m i n i n k a s
generolas majoras

E. Bismuntas

Atnaujinto parengtinio tardymo terminą baudžiamojoje byloje Nr. 383 nustatau iki 1989 m. 12 mėn. 19 d.

Lietuvos TSR prokuroro vyr. padėjėjas
vyr. justicijos patarėjas

J. Bakučionis

Nuorašas tikras:

J. Marcinkevičius

N U T A R I M A S

nutraukti baudžiamąją bylą Nr. 383

Vilnius,

1989 m. sausio mėn. 18 d.

Lietuvos TSR Valstybės saugumo komiteto tardymo skyriaus ypatingai svarbių bylų vyr. tardytojas papulkininkis Marcinkevičius, išnagrinėjęs baudžiamąją bylą Nr. 383,-

N U S T A T Ė:

Ši baudžiamoji byla iškelta 1973 m. gruodžio 27 d. pagal nusikaltimo, numatyto Lietuvos TSR BK 62 str. 1 d., požymius -

Kanonui Antanui Janušui, Antano, gimusiam

1941 m. spalio 9 d. Kaune, TSRS piliečiui, lietuviui, pašalintam iš TSKP ryšium su šia baudžiamąja byla, nevedusiam, neteistam, iki nusikaltimo padarymo besimokiusiam Lietuvos TSR Mokslų akademijos energetikos problemų instituto aspiranturom, gyv. Kaune

Parengtinio tardymo metu nustatyta, kad Kanonas A.J.A., komandiruotas į tarptautinį esperantistų kongresą Jugoslavijoje 1973 m. liepos - rugpjūčio mėnesių laikotarpiui, nutarė nebegrįžti į Tarybų Sąjungą. 1973 m. rugpjūčio 14 d. jis savivališkai išvyko į Austriją, kur kreipėsi į vietos valdžios organus ir paprašė suteikti jam galimybę išvykti į JAV.

b.l. 4, 20-23, 26

Būdamas Austrijoje, Kanonas A.J.A. nepadarė jokių politinių pareiškimų, tačiau atsisakė jam pasiūlyto susitikimo su TSRS pasiuntinybės atstovais.

b.l. 22

Apie Kanono A.J.A. asmenybę nustatyta, kad baigęs Kauno politechnikos institutą 1965 metais, keletą metų dirbo Kauno dirbtinio pluošto gamykloje automatinių įrengimų inžinieriumi. 1972 metais įstojo į Lietuvos TSR Mokslų akademijos energetikos problemų instituto aspirantūrą. Darbovietėje bei mokslo įstaigoje nedalyvavo

1974 m. birželio 10 d. Kanonas A.J.A. buvo patrauktas kaltinamuoju šioje byloje už nusikaltimo, numatyto Lietuvos TSR BK 62 str. I d., padarymą. Ryšium su tuo, kad nebuvo nustatyta tiksliai Kanono A.J.A. gyvenamoji vieta, 1974 m. birželio 11 d. jam buvo parinkta karčomoji priemonė - suėmimas ir paskelbta visasąjunginė paieška.

b.l. 5-6, 17-18

1976 m. rugsėjo 30 d. nutarimu parengtinis tardymas šioje baudžiamojoje byloje buvo sustabdytas.

b.l. 147-148

Paieškos priemonėmis nustatyta, kad Kanonas A.J.A. gyvena Kanadoje, Monrealio mieste.

Ryšium su tuo, 1988 m. gruodžio 19 d. parengtinis tardymas šioje byloje buvo atnaujintas.

b.l. 152-153

Bylos tyrimo eigoje nustatyta, kad Kanonas A.J.A., gyvendamas užsienyje nuo 1973 metų, neužsiiminėjo jokia antitarybine veikla ir nepriklausė jokioms antitarybinėms organizacijoms.

Kauno miesto gyventoja Gerulaitienė D.M.Z., susirašinėjanti su Kanonu A.J.A. laiškais, apklausos metu parodė, kad pastarasis tikrai gyvena Kanadoje, aukščiau nurodytu adresu, dirba valstybinėje įstaigoje sargu. Vėdęs, turi dvi mažametes dukras.

Gerulaitienė D.M.Z. tvirtino, kad gyvendamas užsienyje Kanonas A.J.A. nepriklausė jokioms emigrantinėms organizacijoms ir neužsiiminėjo priešiška TSRS veikla.

b.l. 154-155

Liudytojas Vadminas A.P., palaikantis šiuo metu ryšius su Kanonu A.J.A., apklausos metu pareiškė, kad pastarasis niekada netu-

sėjo tikslo pakenkti TSRS valstybiniam interesams.

b.l. 156-157

Apie tai, kad vyvendamas užsienyje Kanonas A.J.A. neturėjo tikslo padaryti žalą TSRS valstybei bei jos interesams, pasitvirtina jo rašytais laiškais savo tėvams bei pažįstamiems, o taip pat kitais bylos dokumentais.

b.l. 150, 164, 166, 171-172

Tokiu būdu, parengtinio tardymo eigoje nustatyta, kad Kanonas A.J.A., atsisakęs grįžti iš užsienio į TSRS, neturėjo tikslo padaryti žalą TSRS suverenitetui, teritorijos neliečiamybei, valstybės saugumui ar gynybiniam pajėgumui. Todėl, jo veikoje nėra nusikaltimo, numatyto Lietuvos TSR BK 62 str. 1 d., tai yra Tėvynės išdavimo atsisakant sugrįžti iš užsienio į TSRS, požymių.

Atsižvelgdamas į tai kas išdėstyta ir vadovaudamasis Lietuvos TSR BPK 224, 233 str. 1 punkto ir 234 str. reikalavimais,-

N U T A R E:

1. Nutraukti baudžiamąją bylą dėl Kanono Antano Janušo, Antano kaltinimo pagal Lietuvos TSR BK str. 1 d. požymius, Lietuvos TSR BPK 5 str. 2 punkto pagrindu, tai yra nesant jo veikoje nusikaltimo sudėties.

2. Nutraukti Kanono Antano Janušo, Antano paiešką ir apie tai pranešti Lietuvos TSR Valstybės saugumo komiteto Kauno miesto skyriui.

3. Panaikinti Kanonui Antanui Janušui, Antano parinktą kardomąją priemonę - suėmimą.

Nutarimo nuorašą pasiųsti Lietuvos TSR prokurorui.

o/p

Lietuvos TSR Valstybės saugumo komiteto
tarybos skyriaus YSB vyr. tardytojas
paukštininkis

J. Marcinkevičius

Sutinka:

o/p

Lietuvos TSR Valstybės saugumo komiteto
tarybos skyriaus viršininkas
paukštininkas

T. Lazarevičius

o/p

Lietuvos TSR Valstybės saugumo komiteto
p i r m i n i n k a s
generolas majoras

E. Eismantas

Nuorašas tikras: YSB vyr. tardytojas

J. Marcinkevičius

5
Провести расследование
по делу
Ван

39

Прокуратура Союза ССР
Начальнику отдела по надзору за
следствием в органах госбезопасности

государственному советнику
юстиции 2 класса

Андрееву В.И.

02.89
02.89 13/308д-73

КГБ Лит.ССР

Сообщаем, что 19 декабря 1988 г. следователем возобновлено производство по уголовному делу № 383, возбужденному 27 декабря 1973 г. по ч.1 ст.62 УК Лит.ССР (измена Родине) в отношении

Канонаса Антанаса-Ионушаса с. Антанаса, 1941 г. рождения, литовца, гр. СССР, исключенного из членов КПСС в связи с настоящим делом, аспиранта Института проблем энергетики АН Лит.ССР и проживавшего в гор. Каунас,

который, находясь в служебной командировке на международном конгрессе энтерантистов в Югославии, 14 августа 1973 г. выехал в Австрию где обратился к местным властям о предоставлении ему возможности отправиться в США.

В процессе предварительного следствия место последующего нахождения Канонаса не было установлено, в связи с чем, после производства всех необходимых следственных действий, 30 сентября 1976 г. производство по делу было приостановлено.

Розыскными мероприятиями было выяснено, что Канонас проживает в Канаде, в связи с чем 19.12.88г. и возобновлено производство по делу. Дальнейшим расследованием установлено, что проживая в Канаде, Канонас обзавелся семьей, работает сторожем. Данных о том, что отказавшись возвратиться на Родину, он преследовал враждебные по отношению СССР цели, по делу не добыто. В связи с этим, постановлением от 18-го января 1989 г. следователь КГБ Литовской ССР дело в отношении Канонаса прекратил по мотивам отсутствия в его действиях состава преступления (п.2 ст.5 УПК Лит.ССР). Руководство прокуратуры с прекращением дела согласно.

Начальник отдела по надзору за
следствием в органах госбезопасности
старший советник юстиции

Ю.Бакученис